

Ein lógin søga úr Afrika

Í vikuni fekk hæggravendi føroyski fólkatingsmaðurin Óli Breckmann aftur blaðrúmd í donsku fjølmiðlunum. Tá hesin solokoyrandi og ábyrgdarleysi politikarin tekur orðið á fólkatingi ella sleppur fram at donsku pressuni, so er tað sum oftast fyrri at verja seg og sín flokk, fólkaflokkinn. Tá koma Føroyar og føroysk áhugamál altíð í aðru røð. Hesaferð var tað eitt sindur óðrvísi. Í sambandi við vitjanina hjá namibiska forsætisráðharranum í Danmark avdúkaði fólkatingsmaðurin vinnulivsætlanir hjá nøkrum føroyskum vinnulivsmonnum og sær sjálvum - ætlanir, sum mangur føroyingur hevur spurt um nú í langa tíð, og sum eftir øllum at døma einki kom burtur úr. Ella við øðrum orðum: enn ein føroysk vinnulivsfiasko í Afrika.

VIT minnst enn, hvussu gekst í Senegal og hvussu nógvur pengar føroyska samfelagið misti upp á ta verkætlanina. Løgið at meira ikki kom fram fyrri dagsins ljós í tí ætlanini, sum jú kostaði føroyska samfelagnum nógvur nógvur milliónir. Nú er so komið undan kavi, at føroyskir vinnulivsmenn við Óla Breckmann á odda eru tiknir við nösini ella hava klokkað í tí so tað forslar. Vit vita ikki, hvat í veruleikanum er hent í Namibia. Tað einasta, sum vit við vissu vita, er, at fólkatingsmaðurin, hvørja ferð boð vóru eftir honum á fólkatingi sum føroyskur umboðsmaður, ikki var at hitta, tí hann var í Suðurafríka ella í Namibia. Hvussu væl ella illa hann hevur røkt sitt arbeiði á fólkatingi hesa tíð skulu vit ikki her meta um, men ein sannroynd er tað, at hann hevur verið í Afrika ein stóran part av tíðini.

LAT tað vera sagt við tað sama, at tað er alla æru vert, at politikarar og fyrri tað fólkatingsmenn brúka burtur av orku og tíð síni til at skapa føroyskum vinnulivsmonnum umstøður at virka í útöndum - at teir eru við til at byggja brýr millum vinnuliv í Føroyum og í einum øðrum landi og á tann hátt medvirka til at skaffa nýggj arbeiðspláss og helst eisini vaksandi inntøkur til Føroya.

MEN hvat er so í veruleikanum hent í Suðurafríka og Namibiaævintýrinum hjá Breckmann & Co? Hetta hava vit sum blað fleiri ferðir roynt at gravd í, men her hevur tógnin valdað. Tað einasta vit hava fingið at vitað við vissu var, at nú var Breckmann aftur í Afrika. Her mátti vera talan um okkurt stórt, tað maðurin, sum er bæði lögtingsmaður og fólkatingsmaður, kundi brúka so stóran part av tíð síni í Afrika. Hvat mundi hann gera har?

NÚ tekur maðurin so blaðið frá muninum og spyr goll og gall niður yvir namibiarar. Sambært donsku fjølmiðlunum so endaði ævintýrið hjá Breckmann & Co. sum ein stór fiasko. Teir vórðu snýttir og lumpaðir av namibiskum myndugleikum og vinnulivsmonnum og hava mist í hvussu er 10 mill. kr. Føroya Banki var við í hesum projekti skilt, og eisini hann skal hava mist hópin av peningi. Namibiarar hinumegin vísa aftur atfinningunum og siga, at føroyingarnir hildu seg ikki til gjørdar avtalar men annars vilja teir als ikki úttala seg um hetta málið. Teir siga bert, at føroyingar hava ikki hildið seg til landsins lóir.

EFTIR stendur Føroya fólk sum kánus og spyr, hvat í veruleikanum hendi í Namibia! Hvi skuldi alt haldast so loyniligt í so langa tíð, tá talan jú eisini var um vanliga føroyskan bankakapital? Hvi skuldi henda verkætlan dyljast sum mansmorð? Var tað kanska soleiðis, at hon varð "tímað" til at fella saman við komandi lögtings- og fólkatingsvali, og at Óli Breckmann skuldi brúka úrslitið av henni til at heita á fólk um at velja seg aftur? Ella hvat? Hetta hava vit fordømi um.

TAÐ er einki dulsmál, at Sosialurin á hesum stað var ósamdur við teimum føroyskum vinnulivsmonnum og sum eisini tá høvdu sama Breckmann sum oddamann, ið fóru til Suðurafríka at virka við fleiri skipum og útskil brutu tær aljóða sanktiónir, sum flestu lond stóðu saman um móti svarta apartheidstýrinum. Hetta hildu vit vera eina óbólaliga ringa gerð móti tí svarta meirilutanum, sum inniliga heitti á øll lond um at vera við í

boykottinum av hvíta stýrinum. Hetta gjørdi flestu lond við fáum undantøkum, og har var eitt av undantøkunum Føroyar. Hetta var bæði skomm og at meta sum ein dáragerð mettu vit tá. Og tað gera vit enn.

EIN kann tí í dag spyrja, hvi tað gekst sum tað gjørdi hjá hesum føroyingunum, sum vóru teir fyrstu til at bróta sanktiónirnar? Kann tað hugsast, at ávaringarnar og höttanar um avleiðingar seinni hjá fleiri høgstandandi namibiarum, sum Sosialurin tósaði við um tað mundið, hava virkað í veruleikanum? Ein kann so eisini loyva sær at spyrja, um tað er føroyskur ódugnaskapur og góðtrúni, sum hevur sett ein stoppara fyrri føroyska virkseminum í Namibia? Tað kann eisini sýnast eitt sindur løgið, at ein maður sum Óli Breckmann, sum ongantíð hevur virt tey svørtu fyrri nakað sum helst og sum hevur brúkt stóran part av síni tíð at trúttu niður í føroyingar, at tey svørtu eru analfabatar og bandastríðsmenn og tiskil ikki fór fyrri at stýra nøkrum landi, nú bráðliga er farin at samvinna við somu fólk! Ja hvussu ber tað til, at sami maður tók upp eitt samarbeiði við hesar somu svørtu menn, sum annars vórðu skýrdir null og niks?

UM føroyingar her hava verið snýttir ella villeiddir ella tað verri er duga vit ikki at siga. Men tað er vert at kanna, hvat uppspari peningurin hjá føroyingum og líkvídiæturin hjá Føroya Banka er brúktur til øll hesi seinasta árin í Namibia og Suðurafríka! Og tá avtornar, hvør hevur tá mist upp á eitt slíkt projekt? Vit vita, at Føroya Fiskasala og tað vil í síðsta enda siga vit øll, misti nógvur milliónir upp á Senegal-projektið. Tí lærdu vit helst einki av, tá vit so stutt aftaná kunnu gera enn ein brólara bara longri syðri á tí afrikanska kontinentinum.

VIT heilsa nýhugsanum og nýroyndum vælkomnum. Men vit mugu krevja av okkara politikarum, vinnulivsmonnum og banka-fólki, at vit ikki endurtaka gjørd mistøk. Vit mugu eisini kunna krevja, at vinnulivs-projekt í øðrum londum verða bygd á

sakliga og ópolitiska viðgerð og ikki sum í hesum førinum - ið vit við mongum fyrirdønum frammanundan hava varhugað av - lutvíst ella heilt skuldi vera partur av komandi valprogrammi hjá einum føroyskum politikara, sum vit vita, ikki aftrar seg fyrri at brúk allar "midlar" til tess at kunna verða afturvaldur. Vit minnst, hvussu mannagongdin var í Namibiamálinum fyrri fleiri árum síðani. Tá var sami politikari so mikið snildur, at hann hevði "lagað" tað so, at tíðindini um at føroyingar skuldu niður til Afrika at fiska við vælsignilsi frá apartheidstýrinum har, komu stutt fyri valið og var ætlanin at tey skuldu geva honum og ongum øðrum nakrar lættkeyptar atkvøður. Og sætt at siga, so vann hann ikki serti upp á ta kontoina. Føroya fólk hevur krav upp á at vita, hvat veruliga er hent í hesum seinasta namibiska ævintýrinum.

TÁ vit í byrjan av hesi grein umrøða fólkatingsmannin sum ábyrgdarleysan, so skal tað eisini siggjast í realitión til seinastu røður hansara á fólkatingi, har hann hevur brúkt sína víðismiklu tíð á røðarapallinum til at svarta út føroyskar sosialistar og verja sína egnu. Hetta eru danir líkaglaðir við. Tað er einki minni enn ábyrgdarleyst at fara niður á fólkating umboðandi føroysk áhugamál og brúka sína tíð at reka valstríð í Føroyum. Tað hava vit ikki ráð til. Tvøturimóti eiga føroyingar at standa saman nú sum ongantíð áður og uppgávan hjá fólkatingsmanninum er at birta upp undir hesa samanhald heldur enn at syndra tað. Tí kann tað stórliga undra okkum, at hesin maður í heila tíkið letur seg velja niður á fólkating, um arbeiðstíð hansara har skal brúkast til at seta kílar millum føroyingar innanýsis og millum føroyingar og danir. At hann so oman á hetta brúkar tíðina til at koma føroyskum vinnulivsmonnum og bankum í óføri í Afrika er bara so mikið verri.

Sverre Midjord, tingmaður:

Vit mugu samtykkja handa sáttmálan

-Stoðan, sum okkara samfelag er í, er heilt serlig. Tí verður lögtingið noytt til at taka avgerðir, sum ikki eru í tráð við tað, sum vit vanliga vildu gjørt. Um ikki sáttmálin verður samtyktur við teimum treytum, sum eru lagdar við, so verður tilvera okkara í skeljasori, og tað verður ógjøriligt at rætta samfelagið upp aftur skrivur Sverre Midjord, tingmaður

Henda vikan á lögtingi verður ein av teimum harðastu sum lögtingslimir hava upplivað. Avgerðir skulu takast eftir donskum harraboðum, avgerðir, sum fara at broyta vanlig viðurskiði her hjá okkum. Vit fara eisini her at gera broytingar í fyrr samtyktum lögtingslógum.

Tað, sum verður framt eftir harraboðum úr Danmark, er eftir fakfelagsmetan eitt brot á sáttmálar og meta fakfelagsleiðarar, at hesa eisini er beint ímóti tí, sum flokkur okkara stendur fyrri.

Okkara flokkur er ein arbeiðaraflokkur, og tað at vera ein slíkur er ikki og

verður ikki nøkur løtt uppgáva. Formaður Fiskimannafelagsins, sum var lögtingsmaður, sannaði tað, og tí trekti hann seg, og tað er ikki lætt, tí vit eru einsamallir á tingi. Við tí sjónarmiði, sum okkara flokkur stendur fyrri, fyrri at vinna framá, fyrri at vinna samsýnd, so hava vit verið

noyddir at ganga við upp á avtalur við hinar flokkarnar, men vit hava vunnið framá.

Í dag eru vit komin til eitt vegamót í føroyskum politikki, ikki tað at flokkur snýkur sjónarmið síni. Tað vil hann ongantíð gera, men tað vegamótið, sum vit eru komin til, er: skulu vit við

Sverre Midjord, tingmaður: -Bæði politikarar og fakfelagsleiðarar eiga at seta seg niður saman og royna at finna gongdar leiðir.

teimum treytum, sum eru lagdar við, skulu vit royna at bjarga øllum okkara sam-

felag ella skulu vit bara lata standa tí. Okkara samfelag Framhald á síðu 19